

Landskonferanse Friluftsliv 2019

PROGRAM

Scandic Nidelven, Trondheim
22.-24. mai

KONFERANSEN ARRANGERES AV:

MILJØ-
DIREKTORATET

NORSK
FRILUFTSLIV

Friluftsrådernes Landsforbund

i samarbeid med BAD, PARK og IDRETT, Trondheimsregionens Friluftsråd, Trondheim kommune,
Trøndelag fylkeskommune og FNF Trøndelag

Program onsdag 22. mai - plenum

10.00: Registrering	14.45: Malvikstien – eksempel på bruk av Trøndelagsmodellen for folkehelsearbeid, Monica Lillefjell, NTNU og Lars Slettom, Malvik kommune
11.00: Åpning ved møteleder Morten Dåsnes, Friluftsrådernes Landsforbund. Velkomsthilsen fra Fylkesvaraordfører i Trøndelag Fylkeskommune Tomas Iver Hallem Kulturelt innslag v/Charlotte Audestad	15.15: Kommentarer fra Lasse Heimdal, Norsk Friluftsliv og Morten Dåsnes, FL
11.30: Friluftsliv i et folkehelseperspektiv, Eldre og folkehelseminister Sylvi Listhaug	15.30: Pause
12.00: Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag, folkehelseutvikling, fysisk aktivitet og friluftsliv - hva kan vi svare på? Steinar Krokstad, NTNU	15.45: - Aktiv i 100 - turglede og sosialt samvær på nærturer for eldre, Anne-Mari Planke, DNT - På tur i Levanger - Trøndelags beste turrute, Kjersti Nordberg, Levanger kommune - Suksessrike Friluftslivsaktiviteter. Ingrid L. Wigestrang, FL
12.45: Spørsmål og kommentarer	16.30: Slutt for dagen
13.00: Lunsj	17.30: Oppmøte utenfor hotellet for guidede gåturer til Erkebispegården. Alle turene går innom Nidarosdomen
<i>Møteleder: Oddveig Bredesen, Trøndelag Fylkeskommune</i>	19.00: Orgelkonsert i Nidarosdomen Velkommen og aperitiff i Borggården Pilegrimsmiddag i Erkebispegården. Retur til hotellet på egenhånd
14.15: Utfordringer for samfunnet knyttet til helse og omsorg i årene framover, Nils Martin Stølen, Statistisk sentralbyrå	

Program torsdag 23. mai - sesjoner (09.00-12.00)

07.00: Tilbud om morgentur fra hotellet: Fuglekikking på Domkirkegården med Otto Frengen

Lunsj (kl 12.00) og middag (kl. 19.00) på hotellet

1) Inkludering og mangfold. Møteleder Tonje Refseth, Norsk Friluftsliv

09.00: Flerkulturelt friluftsliv, Tonje Refseth, Norsk Friluftsliv

09.20: Pecha Kucha:

Flerkulturelt friluftsliv i praksis (DNT Oslo og Omegn, Oslo og Omland Friluftsråd, Skiforeningen, Skaun kommune)

10.00: Pause

10.30: - ALLEMED - et verktøy for inkludering, Kristin Urrang, ALLEMED

- Erfaringer fra kommuner - Ingvild Rønning Radwan og Kjersti Nordberg, Levanger kommune

- Erfaringer fra frivilligheten - Linda Skjervold, FK Kvik Trondheim

11.10: Friluftsliv for utviklingshemmede, Eirik Dahl, DNT

11.35: Friluftsliv som nettverksbygger, Stian Estenstad, Norges Røde Kors

2) Stillhet og ro i friluftslivet. Møteleder Elisabeth Sæthre, Miljødirektoratet

09.00: Velkommen og litt om ny forskning på feltet

09.15: Derfor trenger vi mer stillhet, Olga Lehman, Institutt for psykologi, NTNU

09.45: Verdsetting av natur - folk sin opplevelse av stillhet og ro, Margrete Skår, NINA

- 10.15: Pilegrimsvandring til Nidaros, –med fokus på kontemplasjon, Mattias Jansson, Nasjonalt Pilegrimssenter
- 10.45: Pause
- 11.00: Stille uteområder i Trondheim, Susanne Saue, Trondheim kommune
- 11.20: Hvordan planlegge for friluftsområder med lite støy etter etablering av kampflybasen, Ogne Undertun, Ordfører i Bjugn kommune
- 11.50: Spørsmål og refleksjoner

3) Friluftsliv og plan. *Møteleder Elisabeth Mo Berg, Miljødirektoratet*

- 09.00: Overordnede forventninger fra regjeringen våren 2019, med ivaretagelse av friluftslivsinteressene i regional og kommunal planlegging, Terje Kaldager, Kommunal- og moderniseringsdepartementet
- 09.35: Pause
- 09.45: Medvirkningens rolle i planprosesser med fokus på hvordan det kan legges til rette for innbyggerdeltakelse, med utgangspunkt i ny digital veileder, Ingvil Aarholt Hegna, DOGA
- 10.15: Plan for friluftsliv og grønne områder i Trondheim kommune, Helge Grenne, Trondheim kommune
- 10.50: Pause
- 11.00: Ivaretagelse av friluftslivsinteresser i plan. Noen eksempler, Trond Flydal, Miljødirektoratet.
- Spørsmål og refleksjoner

4) Barn, unge og aktivitet. *Møteleder Gunhild Bondevik Størseth, Norsk Friluftsliv*

- 09.00: Mer friluftsliv og uteskole med nye fagplaner? Egil Galaaen Gjølme, NTNU
- 09.20: Hvordan få mer friluftsliv i skolen? Mulige løsninger, Gunhild Bondevik Størseth, Norsk Friluftsliv
- 09:40: Friluftsliv som kulturell kompetanse, Jørgen Moland, Trygg av natur/Norsk Friluftsliv
- 10.00: Pause
- 10.30: Pecha Kucha:
- Hva engasjerer og hvordan engasjere ungdom? (Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges speiderforbund, DNT Vestfold, 4H Norge)
- 11.10: Instagram: Inspirasjon eller prestasjon – hva gjør sosiale medier med unges forhold til friluftsliv? ved påvirknerne Johanne Refseth (psykolog.med.sovepose), og Line Victoria Sverdrup (linevsverdrup). Avrundes med en samtale ledet av Jørgen Moland

5) Interkommunale Friluftsråd. *Møteleder Morten Dåsnes, FL*

- 09.00: Velkommen
- Hva er Interkommunale Friluftsråd? Morten Dåsnes, FL
- 09.30: Interkommunale friluftsråd – ulike fokusområder:
- Friluftslivsaktivitet , Tove Amundsen Fuglem, Midt-Troms Friluftsråd
  - Sikring, tilrettelegging og drift av friluftslivsområder, Oddvin Øvernes, Friluftsrådet Vest
  - Forankring og engasjement i kommunene, Hugo Tingvoll, Finnmark Friluftsråd og Nord - Troms friluftsråd
- Spørsmål og refleksjoner
- 10.45: Pause
- 11.00: Erfaringer fra medlemskap i et friluftsråd, Ingrid Aune, Ordfører Malvik kommune
- 11.40: Spørsmål og refleksjoner

6) Friluftsliv i Ørland kommune etter kampflybasen. NB! Eget opplegg se befaring 6.

Befaringer torsdag 23. mai (13.30-17.00)

1. Bynært friluftsliv – fra Ferista i marka til byen (6 km)

Vandring på tursti fra marka ned til byen i en av de viktige, bynære grønnkorridorene. Fra Ferista via Theisendammen, langs Ilvassdraget ned til Ilsvika og Skansen hvor vi tar matpause. Vandring videre i et tilrettelagt rekreasjonsområde langs fjorden tilbake til hotellet. Vi tar en titt på Iladalen park og de nye uterommene på Brattøra, som har fått både byplan-, bymiljø- og byggeskikkpris.

2. Nærturprosjektet - åpning av Forsvarsrunden (6 km)

Trondhjems Turistforening og Trondheim kommune har gått sammen om å merke og skilte nærturer der folk bor. Vi får informasjon om prosjektet, bl.a. med bruk av digitale skilt- og anleggskart. Det blir åpning av runden med historisk guiding underveis, og servering på Kuhaugen.

Se www.nærtur.no

3. Nidelvstien – «morgengaven» til nye Trondheim (3,5 km)

Ny sti langs Nidelven ble vedtatt i kommunesammenslåingsprosessen mellom Klæbu og Trondheim. Stien blir 22 km lang, og skal gå fra Nedre Leirfoss til Hyttfossen. Vi besøker steder langs ruten, og blir orientert om utfordringer med trasevalg, både i forhold til ørret- og laksefiske og natur og dyreliv for øvrig. Vi får besøk av ordføreren i Klæbu, og FNF forteller om sin rolle i innspillrunden.

4. Friluftsliv og kulturminner langs kanalen og Munkholmen (1 km – mulighet for rullestol)

Vi går langs kanalen og besøker gamle og nye parkområder. Vi tar båt fra Ravnkloa til Munkholmen, som er et statlig sikret friluftsområde, og et yndet utfartsområde på sommeren. Det blir omvisning på holmen, og vi får høre hvordan ulike interesser blir ivaretatt, både som kulturminne, kulturarena, turistattraksjon og friluftsområde.

5. Midtsandtangen og Malvikstien (2,5 km – godt tilrettelagt)

Midtsandtangen har vært et militært område, men er nå ett av regionens mest besøkte friluftsområder, og et nasjonalt referanseområde for universell utforming. Videre tar vi turen til Muruvik, og går den 2,5 km lange Malvikstien tilbake til Hommelvik, langs det nedlagte jernbanesporet. Vi får informasjon om folkehelsesatsingen «Lev Vel» og Trøndelagsmodellen, samt planene om sammenhengende kyststi.

6. Befaring til Ørland kommune - etablering av attraktive turveier i område med særlige naturkvaliteter og kulturhistorie

Dette opplegget varer hele torsdag 23. mai fra kl 09.00-16.00 og innebærer både sesjon og befaring på Ørlandet, Oppmøte kl. 09.00 på hotell Scandic Nidelven.

Befaringen går til Brekstad i Ørland kommune og besøker herregårdslandskapet rundt Austrått. Det er etablert nye turveier som forbinder Austrått, Rusaset-vatnet og boligområdene rundt. Rusaset-vatnet ble tørrlagt på 80-tallet, men er nå restaurert, og fuglelivet har fått tilbake en av landets viktigste naturbiotoper, og befolkningen har fått et nytt tilrettelagt friluftsområde. Turveiprojektet synliggjør og formidler kommunenes særlige naturkvaliteter, kulturlandskap og kulturhistorie. Tiltaket har videre sammenheng med etablering av Kampflyplass i kommunen, og behovet for å bedre tilgjengeligheten til områder med lite støy.

Reiseplan: 09.00: Faglig orientering om området og tiltakene; sted: hotell Scandic Nidelven
10.20: Avgang fra Brattøra med Kystekspresen (hurtigbåt)
11.10: Ankomst Brekstad, buss til Austråttborgen og gåtur til Rusasetvatnet
12.15: Lunsj ved servicebygget ved Rusasetvatnet (lunsj fra hotellet medbringes)
13.00: Gåtur til Balsnes der deltakerne hentes med buss for transport til Brekstad.
14.30: Avgang Kystekspresen fra Brekstad (hurtigbåt)
15.35: Ankomst Brattøra (hurtigbåtterminalen)

NB! Hurtigbåt avreise kl. 10:20

7. Områdeløft Saupstad (ca 3,5 km)

Bli med å se hvordan en sliten drabantby fra 70-tallet gjennom et felles offentlig områdeløft er i ferd med å bli en attraktiv og mangfoldig bydel. Målet er at Saupstad-Kolstad skal være en inkluderende bydel med gode møteplasser som gir muligheter for deltakelse, aktivitet og nærfriluftsliv. Programmet varer frem til år 2020, men flere prosjekter er allerede ferdigstilt. Vi vil i løpet av befaringen se nærmere på Heimdal videregående skole, Kolstad arena med bydelspark, «Glade føtter» nærmiljøanlegg, skiltet nærtur, gravlundene, skileik og trimpark.

19.00: Middag på hotellet

Program fredag 24. mai - plenum

Møteleder: Lasse Heimdal, Norsk Friluftsliv	11.15: Pause
09.00: Statleg Friluftslivspolitik, Statssekretær Atle Hamar, Klima- og miljødepartementet.	11.45: Hvem forsvarer friluftslivet i kommunal arealplanlegging? Knut Bjørn Stokke, NMBU
09.30: Friluftslivets bidrag til å nå FNs bærekraftsmål, Ellen Hambro, Miljødirektoratet	12.20: Vi vandrer med freidig mot... Visjoner for friluftsliv i de nye fylkene, Karen Espelund, Trøndelag Fylkeskommune
10.00: Friluftslivets plass i Oslo som miljøhovedstad, Reidun Bolsø, Oslo Kommune	12.50: Avslutning, Terje Qvam, Miljødirektoratet
10.30: Kommentarer til innleggene: - Markus Malmin, DNT ung - Kaja Lønne Fjærtøft, Passion for Ocean - Hans Ryttersveen, prosjektleder for prosjektet «attraktive nordiske byer».	13.00: Lunsj

Priser:

Hele konferansen: kr 3900.- v/ påmelding før 12.4.19, etter dette, så lenge det er plass, mot et tillegg på kr. 500.-

Deltakelse en dag: kr 1500.-

Overnatting kan bestilles ved [påmelding](#) og kommer i tillegg.

Landskonferanse Friluftsliv 2019

arrangeres av

Miljødirektoratet, Norsk Friluftsliv og Friluftsrådernes Landsforbund
i samarbeid med:

Trøndelag
fylkeskommune

FNF Trøndelag

For eventuelle spørsmål, kontakt Friluftsrådernes Landsforbund - post@friluftsrad.no